

Miljøministeriet
Departementet

Den 18. november 2021

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 204 (alm. del – bilag 725) stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 24.marts 2004.

Spørgsmål nr. 204:

”Vil ministeren udarbejde en liste over bestemmelser i love, bekendtgørelser og cirkulærer, som undtager forsvarets aktiviteter for generel regulering. Ministeren bedes angive tidspunktet for undtagelsens vedtagelse samt for eventuelle senere ændringer.”

Svar:

Jeg kan oplyse, at miljølovgivningen indeholder følgende undtagelsesbestemmelser for forsvaret:

*Miljøministeriets bemærkninger 2021:
Opdateret november 2021*

Lov nr. 850 af 21. december 1988 for Grønland om miljøforhold:

Lovens § 2 undtager USA's baseområder i Grønland fra Grønlands Hjemmestyres jurisdiktion.

I perioden før 1988 har miljøområdet på Grønland ikke været reguleret.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Ved lov nr. 850 af 21. december 1988 (bemyndigelsesloven) overtog Grønlands Hjemmestyre den 1. januar 1989 kompetencen for miljø på land.

Lov nr. 476 af 30. juni 1993 om beskyttelse af havmiljøet (havmiljøloven):

Lovens § 2, stk. 2, indeholder en generel undtagelsesbestemmelse for statsejede skibe (hvilket i praksis primært vil sige forsvarets skibe).

Loven omfatter således ikke orlogsskibe og andre skibe, der ejes eller benyttes af en stat, så længeskibet udelukkende benyttes i ikke-kommerciel statstjeneste.

Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 324 af 26. juni 1975 om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet. Bestemmelsen er videreført i lov nr. 130 af 9. april 1980 om beskyttelse af havmiljøet og senest lov nr. 476 af 30. juni 1993.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Bestemmelsen, der også gælder for bekendtgørelser udstedt i medfør af loven, er fortsat gældende jf. lovbekendtgørelse nr. 1165 af 25. november 2019.

Det bemærkes dog, at de skibe, der er omfattet af bestemmelsen, forudsættes at handle i overensstemmelse med lovens formål.

Lov nr. 292 af 27. april 1994 om aktindsigt i miljøoplysninger:

I henhold til lovens § 2, stk. 1, har enhver under de betingelser og med de undtagelser, der følger af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven ret til at blive gjort bekendt med miljøoplysninger.

Det følger af offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 1, at retten til aktindsigt kan begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af statens sikkerhed eller rigets forsvar. Denne begrænsning gælder således også ved anvendelse af lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Lov om aktindsigt i miljøoplysninger er fra 1994.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Der er ikke sket materielle ændringer siden svaret til udvalget i 2004.

Miljøministeriet skal dog bemærke, at der findes to bestemmelser for så vidt angår forsvaret i forvaltningsloven (lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012). Bestemmelserne er ikke nye og var også i kraft i 2004. Miljøministeriet vurderer dog, at bestemmelserne er relevante at nævne i nærværende sammenhæng.

Den første bestemmelse findes i forvaltningslovens § 15, hvorefter retten til aktindsigt kan begrænses på grund af afgørende hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar, medmindre partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv taler imod.

Den næste bestemmelse findes i forvaltningslovens § 27, stk. 2 om tavshedspligt, hvorefter den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f, når det er af væsentlig betydning for statens sikkerhed eller rigets forsvar. Det samme gælder, når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet

som fortrolig, herunder når fortrolighed følger af en EU-retlig eller folkeretlig forpligtelse el.lign.

Lov nr. 370 af 2. juni 1999 om forurenede jord

I henhold til lovens § 3 foretager amtsrådet i samarbejde med kommunalbestyrelsen kortlægning, eventuel gennem tekniske undersøgelser, af forurenede arealer.

Det fremgår af § 3, stk. 2, at det på Forsvarsministeriets ejendomme er Forsvarsministeriet, der i samarbejde med amtsrådet, kortlægger forurenede arealer.

I henhold til lovens § 14 er det amtsrådet, der skal lade oplysninger om kortlagte arealer indføre i matrikelregisteret og løbende opdatere registeret.

Det fremgår af § 14, stk. 2, at Forsvarsministeriet skal indføre de af Forsvarsministeriet kortlagte arealer i et tilsvarende register som nævnt i stk. 1 under Forsvarsministeriet og løbende opdatere registeret.

Indtil vedtagelse af lov nr. 370 af 2. juni 1999 om forurenede jord fandtes der ikke inden for jordforurening særlige bestemmelser om forsvaret.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Efter den gældende jordforureningslov (LBK nr. 282 af 27/03/2017) er det fortsat Forsvarsministeriet, der står for kortlægning af forurenede arealer på vidensniveau 1 (mistanke om forurening).

Der gælder fortsat en pligt for Forsvarsministeriet til at samle oplysninger om de arealer, der kortlagt på vidensniveau 1.

En ændring af jordforureningsloven fra 2006 (Lov nr. 507 fra 2006) om områdeklassificering af lettere forurenede områder, gør det muligt at undtage forsvarsministeriets ejendomme, jf. § 50 a, stk. 3.

Lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021:

§ 15a, stk. 1, nr. 4, (strandbeskyttelseslinjen) undtager ”bestående forsvarsanlæg”, der anvendes til forsvarsformål, fra forbuddet i §15, stk. 1, mod ændring af tilstanden af strandbredder og andre kyststrækninger, der er omfattet af strandbeskyttelseslinjen.

Naturfredningsloven fra 1937 indeholdt i § 25, stk. 1, en bestemmelse om en strandbyggelinje, og loven undtog i § 25, stk. 3, ”befæstningsanlæg” fra lovens forbud. Undtagelsen er gentaget ved senere lovændringer, idet den dog i 1969 loven i § 46, stk. 4, blev præciseret til ”bestående forsvarsanlæg”. Bestemmelsen blev gentaget i naturbeskyttelsesloven i 1992, § 15, stk. 2, nr. 4, men blev yderligere præciseret ved lov nr.

439 af 1. juni 1994, § 15, stk. 4, nr. 4, hvor den nuværende undtagelse af ”bestående forsvarsanlæg, der anvendes til forsvarsformål” kom til.

§ 16, stk. 2, nr. 4, (sø- og åbesskyttelseslinjen) undtager ”bestående forsvarsanlæg” fra forbuddet i §16, stk. 1, mod bebyggelse, terrænændringer mv. inden for sø- og åbesskyttelseslinjen.

En bestemmelse om sø- og åbesskyttelseslinjen blev indsat i § 25, stk. 4, i naturfredningsloven i 1961, og bestemmelsen undtog i § 25, stk. 3, ”befæstningsanlæg” ligesom for strandbeskyttelseslinjen. ”Befæstningsanlæg” er ændret til ”bestående forsvarsanlæg” i 1969, og den er gentaget i § 16 i lov nr. 9 af 3. januar 1992 om naturbeskyttelse.

§ 17, stk. 2, nr. 1, (skovbyggelinjen) undtager ”bestående forsvarsanlæg” fra forbuddet mod placering af bebyggelse mv. inden for skovbyggelinjen.

§ 17 om skovbyggelinjen blev indsat i § 25, stk. 2, i naturfredningsloven i 1937, og bestemmelsen undtog ”befæstningsanlæg” i § 25, stk. 3, ligesom bestemmelsen om strandbeskyttelseslinjen. ”Befæstningsanlæg” er ændret til ”bestående forsvarsanlæg” i 1969, og den er gentaget i § 17 i lov nr. 9 af 3. januar 1992 om naturbeskyttelse.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Naturbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021, er ikke ændret materielt fsva. undtagelser for forswarets aktiviteter siden udarbejdelsen af oversigten af 23. april 2004. Der er sket enkelte konsekvensændringer i bestemmelserne ovenfor, således at visse numre er ændret.

Miljøministeriet bemærker, at naturbeskyttelsesloven fastsætter en række regler, som undtager forsvarsanlæg fra de almindelige regler om befolkningens adgang til naturen. Reglerne fremgik ikke af oversigten fra 2004. Reglerne er medtaget i besvarelsen nedenfor for fuldkommenhedens skyld.

§ 22, stk. 2, 2. pkt., undtager ”forsvars- og havneanlæg” fra § 22, stk. 1, om offentlighedens adgang til strandbredder og kyststrækninger.

Adgang til strandbredder har været reguleret siden naturfredningsloven fra 1917, hvor reglerne var indeholdt i § 21. ”Befæstningsanlæg og havnearealer” var undtaget fra disse regler efter den dagældende lous § 22. Med § 54, stk. 2, nr. 2, i naturfredningsloven af 1969

blev "Befæstningsanlæg" er ændret til "bestående forsvarsanlæg". Med § 22, stk. 2, i lov nr. 9 af 3. januar 1992 om naturbeskyttelse blev formuleringen ændret til "forsvarsanlæg".

§ 23, stk. 1, nr. 2, undtager skovarealer, der er afmærket som "militære anlæg" fra udgangspunktet om, at skove er åbne for færdsel til fods og på cykel samt ophold.

§ 55, stk. 6, 2. pkt. i naturfredningsloven af 1969 indeholdt ligeledes en bestemmelse, hvor det fremgik, at bestemmelserne i § 55 stk. 1 og 2 ikke gjaldt for skovarealer, der var afmærkede som "militære anlæg".

Bekendtgørelse nr. 135 af 17. februar 1998 om fredning og vildtreservat i Vadehavet:

Det fremgår af bekendtgørelsens § 6, at bestemmelserne i § 3, § 4, stk. 1, og § 5, stk. 1, 2 og 5, ikke gælder for

- forsvarets afholdelse af landgangsøvelser på en strækning af 300 meter på kysten ved Musholm Enge nord for Bredmose i Ho Bugt samt inden for en strækning af 5.000 meter langs kysten fra Blå-vandshuk til Skallingen, jf. § 6, stk. 1, nr. 9, og
 - forsvarets skydning mod jordmål i skydeområdet på den nordlige del af Rømø med tilhørende afspærringsområde på søterritoriet vest og nord herfor, jf. § 6, stk. 1 nr. 10.
- Bestemmelsen undtager bl.a. forsvarets aktiviteter fra bekendtgørelsens færdselsbestemmelser.

Bestemmelsen i § 6, nr. 9, om forsvarets landgangsøvelser blev indført med § 10, nr. 10, i bekendtgørelse nr. 162 af 21. april 1982 om fredning af Vadehavet.

Bestemmelsen i § 6, nr. 10, om forsvarets skydning blev indført med § 6, nr. 9, i bekendtgørelse nr. 619 af 26. juni 1992 om fredning og vildtreservat i Vadehavet, med en formulering om, at forsvarets afholdelse af luft- og jordskydninger i skydeområdet i den nordlige del af Rømø med tilhørende afspærringsområde på søterritoriet vest og nord herfor undtages fra bekendtgørelsens bestemmelser om færdsel. I den nugældende bekendtgørelse er det alene forsvarets skydning mod jordmål, der er undtaget.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Der er en nyere udgave af bekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 867 af 21. juni 2007 om fredning og vildtreservat i Vadehavet). Ordlyden fra den forrige bekendtgørelse er overført til den nugældende bekendtgørelse.

Bekendtgørelse nr. 428 af 2. juni 1999 om supplerende regler i medfør af lov om planlægning:

Ifølge lovens § 4 er anlæg, der vedtages i enkeltheder ved særlig lov samt anlæg, der tager sigte på det nationale forsvar undtaget fra bestemmelserne i § 3, hvis Forsvarsministeriet skønner, at anvendelsen af § 3 i relation til det konkrete anlæg vil have skadelige virkninger for nationens sikkerhed.

Bestemmelsen kan anvendes til at undtage konkrete anlæg fra hovedreglen om, at visse anlæg skal ledsages af en redegørelse, der indeholder en særlig vurdering af anlæggets virkning på miljøet (VVM-proceduren). Af bekendtgørelse nr. 847 af 30. september 1994 om supplerende regler i med-før af lov om planlægning (samlebekendtgørelse), fremgik det af § 4

at, "undtaget fra bestemmelserne i § 3 er anlæg, der tager sigte på det nationale forsvar, samt anlæg, der vedtages i enkeltheder ved særlig lov".

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter

VVM-direktivet fra 1985 (85/337/EF) indeholdt en bestemmelse i artikel 1, stk. 4, hvorefter direktivet ikke fandt anvendelse på projekter, der tager sigte på det nationale forsvar.

Denne bestemmelse blev ikke implementeret i den lovgivning, som oprindeligt implementerede direktivet. Dette fandt først sted med bekendtgørelse nr. 847 af 30. september 1994 om supplerende regler i medfør af lov om planlægning (samlebekendtgørelse) § 4, stk. 1, hvorefter "anlæg, der tager sigte på det nationale forsvar," blev undtaget kravet om miljøvurdering af det konkrete projekt (VVM).

En ændring af VVM-direktivet i 2003 (2003/35/EF) medførte en lidt ændret formulering af bestemmelsen i artikel 1, stk. 4, således at det nu fremgik, at der i national lovgivning skulle være en hjemmel til at undtage konkrete projekter fra reglerne om miljøvurdering af konkrete projekter, såfremt projektet tager sigte på nationalt forsvar og anvendelsen af reglerne om miljøvurdering vil skade dette formål.

Denne ændring gav anledning til at ændre bestemmelsen, således at det nu fremgik af bekendtgørelse nr. 1006 af 20. oktober 2005 om supplerende regler i medfør af lov om planlægning § 5, stk. 1, at det var Forsvarsministerens skøn, om en miljøvurdering af det konkrete projekt, der tog sigte på det nationale forsvar, kunne have skadelige virkninger for nationens sikkerhed.

I forbindelse med ændringen af VVM-direktivet i 2014 (2014/52/EU), som bl.a. havde til formål at opdatere indhold og sprogbrug i direktivet, blev bestemmelsen i artikel 1, stk. 4, udvidet til også at omfatte civile beredskabsformål, idet miljøvurderingsdirektivet om planer og programmer (2001/42/EF), nedenfor, også havde denne formulering. Derudover blev bestemmelsen i direktivet rykket til artikel 1, stk. 3.

I forhold til miljøvurdering af planer og programmer indeholder miljøvurderingsdirektivet også en undtagelsesbestemmelse i artikel 3, stk. 8, hvorefter konkrete planer og programmer, som alene tjener et nationalt forsvarsformål og et civilt beredskabsformål, er ikke omfattet af kravet om miljøvurdering. Denne bestemmelse blev første gang implementeret i lov nr. 136 af 5. maj 2004 om miljøvurdering af planer og programmer § 3, stk. 3, nr. 1, med ordlyden fra miljøvurderingsdirektivet.

I forbindelse med sammenskrivningen af reglerne for miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, overgik reglerne for miljøvurdering af konkrete projekter (VVM) fra planloven til

miljøvurderingsloven. VVM-direktivets artikel 1, stk. 3, blev herefter implementeret i lovens § 4, stk. 1, med følgende ordlyd:

Loven finder ikke anvendelse på projekter eller dele af projekter, der alene tjener et nationalt forsvarsformål eller alene tjener et civilt beredskabsformål, hvis forsvarsministeren vurderer, at dette vil skade disse formål.

Bestemmelsen i miljøvurderingsdirektivets artikel 3, stk. 8, blev implementeret i miljøvurderingslovens § 3 med følgende ordlyd:

Loven finder ikke anvendelse på planer og programmer, der alene tjener et nationalt forsvarsformål eller et civilt beredskabsformål...

Bekendtgørelse nr. 667 af 14. september 1998 om begrænsning af luftforurening fra mobile ikke-vejgående maskiner:

I henhold til bekendtgørelsens § 1, stk. 3, nr. 3, finder bekendtgørelsen ikke anvendelse på ikke vej-gående maskiner, der anvendes til forsvaret.

Området har ikke tidligere været reguleret.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Bekendtgørelsen er ikke længere gældende, men erstattet af Bekendtgørelse nr 1335 af 17. juni 2021 om henlæggelse til Miljøstyrelsen af opgaver og tilsyn vedrørende Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/1628 af 14. september 2016 om krav vedrørende emissionsgrænser for forurenende luftarter og partikler for og typegodkendelse af forbrændingsmotorer til mobile ikkevejgående maskiner, om ændring af forordning (EU) nr. 1024/2012 og (EU) nr. 167/2013 og om ændring og ophævelse af direktiv 97/68/EF. Den gældende bekendtgørelse indeholder ikke undtagelser for forsvaret.

Bekendtgørelse nr. 106 af 1. februar 2000 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer:

I henhold til bekendtgørelsens § 1, stk. 7, nr. 1, omfatter bekendtgørelsen ikke militære anlæg eller lagre.

Området blev første gang reguleret ved bekendtgørelse nr. 204 af 1. maj 1984 om risikoen for større uheld i forbindelse med en række industrielle aktiviteter. Bekendtgørelsen omfatter ikke militære anlæg jf. § 3, nr. 2.

Bekendtgørelsen blev afløst af bekendtgørelse nr. 545 af 16. september 1988, bekendtgørelse nr. 520 af 5. juli 1990 og senest bekendtgørelse nr. 106 1. februar 2002. Bekendtgørelserne

har alle undtaget militære anlæg. Sidstnævnte bekendtgørelse undtager endvidere militære lagre.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Den gældende risikobekendtgørelse (BEK nr. 372 af 25. april 2016) indeholder fortsat en bestemmelse om at undtage militære anlæg eller lagre, jf. § 3, nr. 1.

Bekendtgørelse nr. 1040 af 11. december 2001 om støj fra maskiner til brug i det fri:

I henhold til bekendtgørelsens § 1, stk. 3, omfatter bekendtgørelsen ikke udstyr, der er specielt konstrueret eller bygget til anvendelse af militær, politi eller alarmtjenester.

Området har ikke tidligere været reguleret.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Den gældende version af maskinstøjbekendtgørelsen findes i BEK nr. 1590 af 30/6/21. Bekendtgørelsen indeholder stadigvæk en undtagelse for forsvaret i § 1, stk. 3.

Bekendtgørelse nr. 243 af 19. april 2002 om visse ozonlagnedbrydende stoffer (forbud og anvendelsesbegrænsninger):

Bekendtgørelsen indeholder bl.a. forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af alle haloner, nye og genvundne, jf. § 4, stk. 2, samt forbud mod at være i besiddelse af mobile og stationære brandslukningsanlæg med indhold af haloner, medmindre anlægget er fast installeret i et fly eller i et udenlandsk registreret køretøj eller skib, jf. § 7, stk. 2.

Ifølge bekendtgørelsens § 11 træder denne i kraft den 1. juni 2002.

I henhold til § 11, stk. 3, træder forbuddet i § 4, stk. 2, og § 7, stk. 2, først i kraft den 1. december 2002 for livsnødvendige anvendelser af genvundne haloner til brandslukningsformål i skibe, flyveledercentraler og forsvaret.

I bekendtgørelse nr. 53 af 24. januar 1992 om forbud mod anvendelse af chlorfluorcarboner, tetrachlormethan, trichlorethan og haloner blev haloner for første gang reguleret. I denne bekendtgørelse er livsnødvendige anvendelser af haloner i forsvaret undtaget.

Undtagelsen blev videreført i bekendtgørelse 909 af 16 november 1992, bekendtgørelse nr. 478 af 3. juni 1994 og bekendtgørelse nr. 974 af 13. december 1995. Ved den seneste

bekendtgørelse nr.243 af 19. april 2002 er forsvaret ikke undtaget. Bekendtgørelsen trådte dog først i kraft for forsvaret 6 måneder efter ikrafttrædelsen den 1. juni 2002.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Bekendtgørelse nr. 243 af 19. april 2002 er i dag ophævet og erstattet af bekendtgørelse nr. 1386 af 25. november 2015.

Den nugældende bekendtgørelse indeholder ikke en forsvarsundtagelse.

Bekendtgørelse nr. 468 13. juni 2002 om støjregulering af øvelsespladser og skyde og øvelsesterræner:

Bekendtgørelsen indeholder generelle regler om forebyggelse og begrænsning af støj fra forsvarets øvelsesområdet.

Området blev første gang reguleret ved bekendtgørelse nr. 1057 af 14. december 1998 om støjregulering af forsvarets øvelsespladser og skyde- og øvelsesterræner.

Bekendtgørelse nr. 552 af 2. juli 2002 om regulering af visse industrielle drivhusgasser:

Ifølge bekendtgørelsens bilag 1 og 2 er alle produkter til militær anvendelse undtaget fra forbuddet mod import, salg og anvendelse af produkter indeholdende de af bekendtgørelsen omfattede drivhusgasser.

Området har ikke tidligere været reguleret.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Bekendtgørelse nr. 552 af 2. juli 2002 er i dag ophævet og erstattet af bekendtgørelse nr. 1013 af 13. maj 2021.

Bekendtgørelsen indeholder i § 2 et forbud mod import, salg og anvendelse af nye varer, der indeholder de drivhusgasser, som er omfattet af bekendtgørelsen, og i § 3 et forbud mod import, salg og anvendelse af nye og genvunde drivhusgasser, som er omfattet af bekendtgørelsen.

Bilag 1 og 2 opregner de varer og anvendelser, der er undtaget fra forbuddene i §§ 2 og 3. Alle varer til militær anvendelse og enhver militær anvendelse er undtaget, jf. bilag 1, nr. 14, og bilag 2, nr. 5.

Bekendtgørelse nr. 869 af 10. oktober 2003 om vildtskader:

I henhold til bekendtgørelsens § 9, stk. 1, må pattedyr og fugle, som frembyder fare for luftfarten, på offentligt godkendte flyvepladser reguleres hele året, ligesom æg, fugleunger og fuglereder må fjernes inden for flyvepladsens område.

Denne bestemmelse gælder både militære og civile lufthavne. Bestemmelsen blev indført med bekendtgørelse nr. 654 af 10. december 1982 om regulering af skadevoldende vildt, hvor det af § 6, 1.pkt, fremgik, at "Fugle, som frembyder fare for luftfarten, må på flyvepladser og godkendte landingsbaner reguleres ved beskydning hele året, forudsat, at der årligt for perioden 1. april – 31. marts senest 1. juni sker indrapportering til Vildtforvaltningen om, i

hvilket omfang regulering har fundet sted." Bestemmelsen blev ændret til dens nuværende formulering med bekendtgørelse nr. 42 af 21. januar 1994 om vildtskader.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Der er en nyere udgave af bekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1006 af 14 juni 2020 om vildtskader). Teksten fra den forrige bekendtgørelse er ikke identisk med den nuværende bekendtgørelse. Hertil er bestemmelsen rykket fra § 9 til § 11. Nedenfor ses teksten i den nuværende form:

"§ 11. I henhold til bekendtgørelsens § 11, stk. 1, kan Naturstyrelsen give tilladelse til, at pattedyr og fugle, kan reguleres hele året på offentligt godkendte flyvepladser, herunder ved brug af fælder og til, at æg, fugleunger og fuglereder kan fjernes inden for flyvepladsernes område.

Stk. 2 Ved fældefangst af fugle skal rovfugle, ugler og andre arter, der ikke er fastsat jagttid for, så vidt muligt flyttes mindst 10 km væk og slippes fri."

Cirkulære nr. 2 af 3. januar 1992 om indsamling af genopladelige NiCd-batterier og apparater med fastmonterede NiCd-batterier fra offentlige institutioner og kontorer:

I henhold til cirkulærets § 5 kan Miljøstyrelsen bestemme, at Forsvaret og Politiet skal være fritaget for pligterne i henhold til §§ 1 og 2. Miljøstyrelsen har ikke benyttet denne bestemmelse.

Miljøministeriets bemærkninger 2021:

Cirkulæret er ikke længere gældende.

Nye bestemmelser siden 2004 – Miljøministeriets bemærkninger 2021

Miljøbeskyttelsesloven

Miljøbeskyttelsesloven § 15 b, stk. 4, fritager bl.a. forsvaret for de skærpede miljøzonekrav, der gælder for tunge køretøjer og varebiler. Bestemmelsen har været gældende siden 2007.

Bekendtgørelse nr. 1726 af 26/8/2021 om minimumsmål for offentlige indkøb af renere køretøjer til vejtransport

Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse for køretøjer, der udelukkende er udformet og konstrueret eller tilpasset til anvendelse af de væbnede styrker, jf. § 3, stk. 1, nr. 1.

Lov nr. 1534 af 19. december 2017 om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland

Loven finder ikke anvendelse for orlogsskibe og andre skibe, der ejes eller benyttes af en stat, når skibet udelukkende benyttes i ikkekommerciel stats tjeneste, jf. § 3, stk. 4. Det bemærkes, at dette er i overensstemmelse med MARPOL-konventionens artikel 3, stk. 3.

Sådanne skibe skal dog i videst muligt omfang bestræbe sig på at overholde lovens bestemmelser. Tilsvarende gælder for bekendtgørelser udstedt i medfør af loven.

Bekendtgørelse nr. 588 af 22. maj 2017 om udtømning af affald fra skibe i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland

Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse på orlogsskibe eller andre skibe, som ejes eller benyttes af en stat, så længe skibet udelukkende benyttes i ikkekommerciel statstjeneste, jf. § 1, stk. 2.

Bekendtgørelse nr. 589 af 22. maj 2017 om udtømning af olie fra skibe i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland

Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse på orlogsskibe og andre skibe, som ejes eller benyttes af en stat, så længe skibet udelukkende benyttes i ikkekommerciel statstjeneste, jf. § 1, stk. 2.

Lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 1161 af 25. november 2019

Loven omfatter ikke aktiviteter, der alene tjener forsvarsformål eller den nationale sikkerhed, jf. § 2, stk. 3. Det forudsættes dog, at Forsvarsministeriet, for så vidt det er rimeligt og praktisk muligt, vil sikre, at sådanne aktiviteter gennemføres på en måde, der er forenelig med målsætningen om god miljøtilstand i loven.

Lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, jf. lovbekendtgørelse nr. 277 af 27. marts 2017 (miljøskadeloven)

Loven omfatter ikke aktiviteter fra orlogsskibe og andre skibe, der ejes eller benyttes af en stat, i det omfang deres aktiviteter hovedsagelig tjener forsvarsformål eller den internationale sikkerhed, jf. lovens § 4, stk. 1., nr. 5.

Bekendtgørelse nr. 1943 af 13/10/2021 om begrænsning af anvendelse af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr i EU (RoHS bekendtgørelsen)

Bekendtgørelsen gennemfører direktiv 2011/65/EU (RoHS direktivet) i Danmark. Bekendtgørelsen forbyder, med visse nærmere fastsatte undtagelser, salg af elektrisk og elektronisk udstyr, herunder kabler og reservedele, hvis udstyret indeholder et eller flere af

de stoffer, der er nævnt i bekendtgørelsens bilag 2, i koncentrationer, der er højere end de i bilag 2 angivne koncentrationer.

Bekendtgørelsen omfatter ikke udstyr, som er nødvendigt for beskyttelsen af medlemsstaternes væsentlige sikkerhedsinteresser, herunder våben, ammunition og krigsmateriel fremstillet specifikt til militære formål jf. § 1, stk. 2, nr. 1.

EU lovgivning – Miljøministeriets bemærkninger 2021

Forordning (EU) 852/2017 af 17. maj 2017 om kviksølv (Kviksølvforordningen)

Kviksølvforordningen fastsætter regler for anvendelse og oplagring af og handel med kviksølv, kviksølvforbindelser og kviksølvblandinger og for fremstilling og anvendelse af og handel med produkter tilsat kviksølv og for håndtering af kviksølvaftald.

Artikel 5, stk. 1, forbyder eksport, import og fremstilling af produkter tilsat kviksølv. Forbuddet i artikel 5, stk. 1, gælder ikke for produkter, som er væsentlige i forbindelse med civilbeskyttelse og militære anvendelser jf. artikel 5, stk. 2, litra a.

Artikel 8, stk. 1, forbyder økonomiske operatører at fremstille eller markedsføre nye produkter tilsat kviksølv, medmindre de har fået tilladelse hertil. Forbuddet i artikel 8, stk. 1, finder ikke anvendelse på udstyr, som er nødvendigt for beskyttelsen af medlemsstaternes væsentlige sikkerhedsinteresser, herunder våben, ammunition og krigsmateriel fremstillet specifikt til militære formål, jf. artikel 8, stk. 1, andet afsnit.

Forordning (EU) Nr. 517/2014 af 16. april 2014 om fluorholdige drivhusgasser (F-gas forordningen)

F-gas forordningen fastsætter regler om begrænsning af emissionerne af fluorholdige drivhusgasser.

Artikel 11, stk. 1, forbyder markedsføring af produkter og anlæg eller udstyr, der er anført i forordningens bilag III. Forsvarsmateriel er undtaget fra forbuddet mod markedsføring jf. artikel 11, stk. 1.

Artikel 13, stk. 3, forbyder anvendelsen af fluorholdige drivhusgasser med et globalt opvarmningspotentiale på 2 500 eller derover til at servicere eller vedligeholde køleanlæg eller udstyr med en fyldningsstørrelse på 40 ton CO₂-ækvivalenter eller derover. Forbuddet i artikel 13, stk. 3, finder ikke anvendelse på forsvarsmateriel jf. artikel 13, stk. 3, 2. afsnit.

Artikel 15 vedrører reduktion af mængden af hydrofluorcarboner, der markedsføres. Artikel 15 finder ikke anvendelse på hydrofluorcarboner, der af en producent eller importør leveres direkte med henblik på anvendelse i forsvarsmateriel jf. artikel 15, stk. 2, litra d.

Forordning (EF) nr. 1005/2009 af 16. september 2009 om stoffer, der nedbryder ozonlaget (Ozonforordningen)

Ozonforordningen regulerer de ozonlagsnedbrydende stoffer, der er opregnet i forordningens bilag I (de kontrollerede stoffer).

Artikel 5, stk. 1 forbyder markedsføring og anvendelse af kontrollerede stoffer. Artikel 13, stk. 1, tillader markedsføring af haloner til kritiske anvendelser, som anført i forordningens bilag

VI. Bilag VI, nr. 1-4, tillader kritiske anvendelse af haloner i militære køretøjer, i militære overfladeskibe, i militære ubåde og i fly, herunder militære fly.

Forordning (EU) nr. 528/2012 af 22. maj 2012 om tilgængeliggørelse på markedet og anvendelse af biocidholdige produkter (Biocidforordningen)

Artikel 2, stk. 8 giver medlemsstaterne mulighed for at tillade undtagelser fra forordningen for bestemte biocidholdige produkter som sådan eller i en behandlet artikel, hvis det er nødvendigt af forsvarshensyn.

Forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger (CLP-forordningen)

Medlemsstaterne kan i specifikke tilfælde tillade undtagelser fra forordningen for visse stoffer eller blandinger, hvis det er nødvendigt af forsvarshensyn jf. artikel 1, stk. 4.

Forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH)

Medlemsstaterne kan i specifikke tilfælde tillade undtagelser fra forordningen for visse stoffer som sådan, i kemiske produkter eller i artikler, hvis det er nødvendigt af forsvarshensyn jf. artikel 2, stk. 3.

Forordning (EU) 2019/1021 af 20. juni 2019 om persistente organiske miljøgifte

Artikel 3, stk. 1, forbyder fremstilling, markedsføring og anvendelse af stofferne opført i bilag I, såvel alene som i blandinger eller i artikler. Der kan i bilag I fastsættes specifikke undtagelser vedrørende anvendelse som mellemprodukt eller andre præciseringer.

I bilag I er der for stoffet decaBDE fastsat en undtagelse for bl.a. luftfartøjer, som også omfatter militære luftfartøjer.